

А. Лузан

**РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ В ЗАХОДАХ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ВІДДІЛУ
ХАРКІВСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ М. Ф. СУМЦОВА**

А. Luzan

**THE REVOLUTION OF DIGNITY IN THE EVENTS OF THE SCIENTIFIC
AND EDUCATIONAL DEPARTMENT
OF THE M. F. SUMTSOV KHARKIV HISTORICAL MUSEUM**

Під час повномасштабного вторгнення Росії на територію України у 2022 р. й станом на 2024 р., актуальним лишається усвідомлення і розуміння причинно-наслідкових зв'язків подій і перебігу боротьби за збереження незалежності України. Одним зі знакових етапів стали події Революції Гідності 2013–2014 рр. Актуальною є проблема переосмислення подій Революції через події російсько-української війни з 2014 р. Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова (далі ХІМ імені М. Ф. Сумцова), як науково-освітній центр, проводить науково-освітні заходи за темою з музейною аудиторією, залучає до діалогу, заохочує до самоосвіти та усвідомлення історичних подій.

У ХІМ імені М. Ф. Сумцова зберігається пам'ять про участь харків'ян у Революції Гідності — особисті речі Євгена Котляра, Влада Зубенка та Юрія Парашука. Щорічно, з 2015 р. відбуваються дні пам'яті, проводилися тематичні екскурсії експозицією «Присягу двічі не дають», де частину склали особисті предмети харків'ян — Лицарів Майдану. Для молоді читалися лекції в рамках патріотичного виховання. Відкривалися тимчасові виставки, наприклад, «З Україною в серці» у 2022 р. Подвиг героїв Небесної Сотні досліджується науковцями ХІМ імені М. Ф. Сумцова. Результати досліджень викладаються у наукових статтях, висвітлюються під час конференцій та семінарів.

В умовах повномасштабного вторгнення музей реалізує культурно-освітню роботу дистанційно. Можна виділити такі види заходів: публікація інформативних матеріалів в музейному Telegram каналі, проведення музейних уроків, заходів до знакових дат, передача предметів музейного значення до музейної колекції.

Одним з таких заходів передачі предмета музейного значення, пов'язаного з особистістю та її діяльністю, став захід «Історії нескорених в об'єктиві Ігоря Гуденка» (Пам'яті Героїв Небесної Сотні), проведений у лютому 2023 р. Розрахований на широку аудиторію у форматі живого спілкування з рідними полеглих героїв. Присутніми були також і рідні Ігоря Гуденка. Ігор Гуденко — оператор, член Національної спілки журналістів України, людина, котра фільмувала розстріли на вулиці Інститутській у Києві, показала нам цілісну особистість Героя Небесної Сотні — Євгена Котляра, котра закарбовувала перший день руйнування Харкова ворогом під час повномасштабного вторгнення. Проведення заходу такого формату є актуальним, адже під час історичних подій важливим є момент їх документування на різні носії — це доказ, це пам'ять.

Варто зазначити, що важливим є саме запит і відгук аудиторії, котра має власне бажання більше дізнатися про важливі історичні події вже за часу відновлення незалежності України. Одним з багатоформатних заходів, котрий може моделюватися як у вигляді живого спілкування, дистанційного, так і змішаному форматі, став захід «Майдан єднає покоління...» (до Дня Гідності та Свободи). Під час проведення якого використовувались супровідні аудіовізуальні матеріали, присвячені подіям

Революції Гідності, фотографії та особисті фондові предмети учасників Революції Гідності, тематична музейна інсталяція, презентація, платформа Zoom.

Діалог став основою заходу. Саме формат діалогу надав можливість пережити події Революції під час спілкування шкільної, студентської аудиторії з безпосередніми учасниками — Чистіліним Володимиром Івановичем — журналістом, координатором харківського Євромайдану, Рябком Василем Васильовичем — музикантом, активістом, військовослужбовцем 5-ї Слобожанської бригади НГУ, рідними героїв — Миколою Івановичем Котлярем — батьком Євгена Котляра. І сьогодні учасники Революції Гідності захищають Україну. Тому захід завершується поетичними рядками Світлани Загребі — учасниці Революції Гідності як доброволиці медичної сотні Майдану, котра боронить Україну у сьогодні.

Ще однією формою роботи є читання музейних уроків та лекцій за іншою тематикою, але в контексті періоду постмодерну. До них фрагментарно включені події Революції Гідності чи інформація про постаті учасників цих подій. Таким заходом є вступний музейний урок для школярів до 1 вересня: «Ви думали, що Україна так просто. Україна — це супер. Україна — це ексклюзив» (за матеріалами з фондів ХІМ ім. М. Ф. Сумцова). Захід був спрямований на ознайомлення з предметами події Революції Гідності, війни 2014–2023 рр., як джерелом сучасних подій, досягненнями українців за часи незалежної України, пізнанням «культурної травми». Аудиторія мала можливість дослідити процес відновлення національної свідомості українців, становлення національної ідеї та культурного простору в умовах війни, встановити причинно-наслідкові зв'язки формування національної свідомості.

Таким чином, можна зазначити, що ХІМ імені М. Ф. Сумцова реалізує різноманітні музейні заходи, покликані на підтримку діалогу між музеєм та суспільством зокрема й у суспільстві в цілому. Діалог спрямований на усвідомлення та розуміння подій Революції Гідності в контексті кількості боротьби за незалежність України. Пам'ять про ці історичні події та про особистостей, котрі творять історію, потребує збереження та передачі наступним поколінням, задля розуміння того, якою дорогою ціною здобує мирне вільне майбутнє України та можливість самоідентичності у власній країні. Музей, як науково-методичний центр, як культурний центр, є скарбницею, у котрій не просто накопичуються матеріальні носії пам'яті, а вони «промовляють» до кожного. Не стане носіїв — тих, хто був очевидцями подій, не стане носіїв — тих, хто документував, збирав, зберігав і розповідав про ці події, але лишаться артефакти війни та матеріальні носії із зібраними даними, вивчивши котрі, з часом, нащадки знатимуть справжню ціну свободи.

G. Selven

VISUALIZATION AND ANIMATION OF ŠIAULIAI CATHEDRAL

G. Selven

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТА АНІМАЦІЯ ШЯУЛЯЙСЬКОГО СОБОРУ

In this project, following the analysis of historical information and analogues, the old Šiauliai Cathedral was modelled and animated based on Napoleon Orda's painting from 1875–1876. The modelling was done using the "Autodesk 3dsMax" three-dimensional graphics software, while the video file was created using "Adobe Premiere Pro". This three-dimensional animation will be showcased at the Šiauliai History Museum (Lithuania) through an installation setup using transparent glass technology.